

DET KONGELIGE
MILJØVERNDEPARTEMENT

Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep
0030 OSLO

Deres ref
12/1794

Vår ref
13/3017-

Dato
03.09.2013

E8 Sørbotn - Laukslett (Ramfjorden) i Troms - Anmodning om statlig godkjenning av reguleringsplan

Vi viser til Samferdselsdepartementets brev av 22. august d.å. I brevet anmoder Samferdselsdepartementet Miljøverndepartementet om å ta i bruk statlig reguleringsplan for E8 Sørbotn-Laukslett (Ramfjorden) i Tromsø kommune i henhold til plan- og bygningsloven § 6-4.

Begrunnelse for anmodning om statlig arealplan

Samferdselsdepartementet viser i sitt brev til forutgående planprosess for det aktuelle vegprosjektet. Planleggingen av tiltaket har pågått siden 1998, og det har vært gjennomført planprosesser og utredninger for løsninger på begge sider av Ramfjorden.

I 2005 startet Statens vegvesen opp en kommunedelplanprosess med konsekvensutredning hvor tre ulike traseer ble utredet. I 2007 oversendte vegvesenet kommuneplan med konsekvensutredning til politisk behandling og vedtak om trase. Vegvesenet anbefalte det såkalte ”vestre alternativ”, med begrunnelse i at dette alternativet ga ca 4 km kortere veg enn ”østre alternativ” og dermed hadde bedre samfunnsøkonomi. Det forelå også innsigelser til ”østre alternativ” fra statlige og regionale myndigheter. Kommunestyret i Tromsø vedtok i mars 2008 ”vestre alternativ”.

På grunnlag av kommunestyrets vedtak om ”vestre alternativ” startet Statens vegvesen opp arbeidet med reguleringsplan i 2009. Planforslaget ble sendt på offentlig høring i september 2011, og oversendt kommunen for politisk sluttbehandling i november 2011. I april 2012 avviste Tromsø kommunestyre Statens vegvesens forslag til reguleringsplan og ba samtidig vegvesenet utarbeide reguleringsplan for ”østre alternativ”.

Samferdselsdepartementet viser til at det er prioritert statlige midler til det aktuelle tiltaket i Nasjonal transportplan 2014-2023 Meld.St. 26 (2012-2013), og anser det som viktig at tiltaket får en snarlig planavklaring slik at ny veg kan realiseres. Samferdselsdepartementet legger i sine vurderinger vekt på at behovene som utløste oppstart av planleggingsarbeidet i 1998 er blitt betydelig forsterket gjennom årene, i og med at trafikken har økt betydelig. Selv om det er gjennomført tiltak med nedsatt fartsgrense, er trafiksikkerhetssituasjonen i følge Samferdselsdepartementet bekymringsfull med flere drepte og skadde de siste ti årene.

Samferdselsdepartementet oppfatter situasjonen som fastlåst. Tromsø kommune ønsker ikke å vedta reguleringsplanen for ”vestre alternativ” som Statens vegvesen har foreslått. I stedet ønsker kommunen at det planlegges videre for ”østre alternativ” selv om det er varslet innsigelser til dette alternativet. Statens vegvesen anser også tunnel langs hele østsiden av Ramfjorden som lite realistisk på grunn av vesentlig høyere investerings-, drifts- og vedlikeholdskostnader enn for tilsvarende veg i dagen. En tunnel vil i følge Samferdselsdepartementet heller ikke bety at man unngår kulturminneområdene som var grunnlag for innsigelser til kommuneplanen.

På bakgrunn av denne situasjonen anmoder Samferdselsdepartementet om at det tas i bruk statlig reguleringsplan for den aktuelle strekningen.

Miljøverndepartementets vurdering

Hjemmel til å utarbeide og vedta statlig arealplan er gitt i plan- og bygningsloven § 6-4. Bestemmelsens første og andre ledd har følgende ordlyd:

Når gjennomføringen av viktige statlige eller regionale utbyggings-, anleggs- eller vernetiltak gjør det nødvendig, eller når andre hensyn tilsier det, kan departementet henstille til vedkommende kommune om å utarbeide arealdel til kommuneplan eller reguleringsplan etter lovens kapittel 11 og 12.

På samme vilkår kan departementet selv utarbeide og vedta slik plan. Departementet trer da inn i myndigheten til kommunestyret. Vedkommende kommune plikter å gi departementet nødvendig bistand i arbeidet.

I lovkommentarene til bestemmelsen heter det at det er gitt en vid skjønsmessig adgang for staten til å utarbeide statlig plan. Statlig plan bør imidlertid bare benyttes i situasjoner hvor det ikke kan ventes at den ordinære kommunale eller regionale planleggingen vil føre til et resultat som kan godtas av staten. Bruk av statlig arealplan som er derfor å anse som en unntaksordning i forhold til det ordinære plansystemet.

I Nasjonal transportplan 2014-2023 Meld.St. 26 (2012-2013) har Regjeringen signalisert at den vil bruke statlig plan mer aktivt i samferdselssaker. Behovet for statlig plan skal vurderes i den enkelte sak, og følgende tema kan være aktuelle som kriterier for vurderingene:

- Det er viktig med rask gjennomføring av planprosessen.

- Det er større prosjekt som berører to eller flere kommuner, og der det er stor uenighet mellom kommunene i valg av løsning.
- Det er store konflikter mellom lokale, regionale og nasjonale interesser.
- Det er et ønske fra lokale myndigheter at planen behandles som statlig plan.

Miljøverndepartementet legger til grunn at flere av kriteriene over er aktuelle i denne saken. Gitt den svært lange tiden som planlegging av dette tiltaket har tatt, sett i sammenheng med de utfordringene som er knyttet til dagens trafikksituasjon, er det et stort behov for en rask planavklaring.

Det er opplagt også store konflikter mellom lokale, regionale og nasjonale interesser med hensyn til ønsket løsning. For ”østre alternativ” som ønskes av kommunen foreligger det også innsigelser fra statlige og regionale myndigheter.

Miljøverndepartementet er enig med Samferdselsdepartementet at saken synes fastlåst. Det synes svært vanskelig å kunne enes om en løsning som både statlige samferdselsmyndigheter og Tromsø kommune kan støtte. I forslag til kommunedelplan for Ramfjord 2013-2025, som nylig har vært på høring, tydeliggjøres dette blant annet i kommunens formuleringer om at ”Videre er det sentralt at videre prosesser knyttet til E8 nå baseres på østre trase, og at andre tenkelige og tidligere tenkte muligheter ikke bringes til torgs” (s. 12).

Konklusjon

Miljøverndepartementet er enig med Samferdselsdepartementet at det er nødvendig med en snarlig avklaring i denne saken. Planleggingen av tiltaket har tatt svært lang tid, og manglende planavklaring bidrar til å forhindre gjennomføring av tiltaket i samsvar med prioriteringer i nasjonal transportplan. En videre kommunal planprosess knyttet til en løsning som ikke vurderes som akseptabel av statlige samferdselsmyndigheter vil ikke være hensiktsmessig og heller ikke i tråd med Regjeringens ønske om å redusere planleggingstiden for store samferdselsprosjekter.

Miljøverndepartementet mener at bruk av statlig arealplan for det aktuelle tiltaket er klart innenfor rammene av plan- og bygningslovens § 6-4. Tiltaket omfattes også av kriteriene gitt i Nasjonal transportplan for en mer aktiv bruk av statlig plan for samferdselstiltak.

Miljøverndepartementet vil derfor sette i gang et arbeid med å forberede statlig reguleringsplan for E8 Sørbotn-Laukslett (Ramfjord) i tråd med Samferdselsdepartementets anmodning. Som et ledd i dette arbeidet vil departementet innhente synspunkter fra Tromsø kommune og berørte statlige og regionale myndigheter.

Med hilsen

Erik Vieth Pedersen (e.f.)
avdelingsdirektør

Knut Grønntun
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevet signatur.

Kopi:

Tromsø kommune
Fylkesmannen i Troms
Troms fylkeskommune